

Följebrev till förslag till remissvar

Vänsterpartiets programkommission har till uppgift att skriva ett förslag på nytt partiprogram. Detta ska behandlas och antas på kongressen som kommer äga rum i maj 2020. Som en del av denna process har programkommissionen skickat ut ett remissförslag, det vill säga preliminärt förslag, som alla som vill kan skicka in kommentarer på. Dessa kommentarer behandlas sedan av programkommissionen innan de skickar ut sitt slutgiltiga förslag till nytt partiprogram senast den 21 december. Efter detta kommer medlemmar, partiföreningar och partidistrikt ha rätt att skicka in motioner på ändringar fram till den 21 februari.

Styrelsen för Vänsterpartiet Malmö har antagit ett förslag på svar som medlemmar i partiföreningen kan föreslå ändringar på. Yrkanden på detta kan skickas in i förväg till malmö@vansterpartiet.se eller lämnas in under mötet den 13 oktober då vi också debatterar och röstar om förslagen.

Programkommissionens remissförslag och reservationer hittas här:

<https://www.vansterpartiet.se/nytt-partiprogram-2020/remissforslag-till-nytt-partiprogram/>

Alla som vill är dessutom välkomna att skriva egna remissvar. Dessa skickas till programkommissionen@vansterpartiet.se, senast den 14 oktober.

Vänsterpartiet Malmös remissvar på förslag till nytt partiprogram

Vänsterpartiet Malmö har tagit del av remissförslaget till nytt partiprogram. Vi har tagit fram och tillsammans på ett medlemsmöte antagit detta svar. Texten har två huvudavsnitt; form och anslag samt politiskt innehåll. Det första avser textens disposition, anslag och upplägg. Det andra beskriver vår förhållning till förslagets politiska innehåll.

Form och anslag

Positiv ton

På förslagets första sida slås det fast att Vänsterpartiet är en gemenskap där människor i över hundra år samlats för att skapa tryggare och friare samhällen. Detta är bara en av många visionära, framåtsyftande och positiva formuleringar i programförslaget. Ett annat samhälle är inte bara nödvändigt, utan även möjligt. Vänsterpartiet Malmö uppskattar detta anslag och ser gärna att det till och med utvecklas. Vår styrka är inte bara att vi förstår oss på gårdagens oförrätter och dagens förtryck, vi har även verktygen för förändring och visionerna för ett rättvist samhälle. Denna möjlighetens politik får gärna omfatta även skrivningarna om exempelvis EU, där texten inte bör centreras kring vad vi inte kan göra nu utan kring vad som måste rivas ned och hur vi vill bygga upp det nya.

Mer koncist

Programkommissionen har strävat efter att göra sitt förslag mycket mer koncist än det nu gällande partiprogrammet, remissförslaget är två tredjedelar så långt som det nuvarande. Strävan efter att inte uttrycka mer än vad som behövs är god, men den ställer då högre krav på den text kommer med.

Disposition

Förslaget är ordnat i form av drygt tjugo rubriker utan tydlig struktur eller röd tråd. För läsbarheten, men också för att enklare kunna utforma exempelvis studier, debatt och framtida kongressers revideringar, skulle programmet må bra utav att struktureras tydligare. Ett sätt att göra detta är i form av tematisk indelning. Idag behandlas exempelvis patriarkatet, feminism och jämställdhet i tre separata delar av dokumentet utan uppenbar motivering (både ideologi, analys, och vissa inslag av sakpolitik förekommer i alla tre avsnitt). Ett annat alternativ är att strukturera dokumentet baserat på olika nivåer av abstraktion (ideologi/analys, sakpolitiska förslag) respektive strategi. Exakt hur man väljer att strukturera det är mindre viktigt, men genom en tydligare helhetsidé om dokumentets utformning skulle det troligtvis uppenbara sig möjligheter att korta och förenkla text ytterligare, samtidigt som det utgör en bättre grund för dokumentets fortsatta liv i partiet.

Hypotetiska resonemang

Det är inte bra att i ett partiprogram skriva in strategiska avgöranden baserade på lösa hypotetiska resonemang. Programkommissionens övergripande strävan att konkretisera och göra partiprogrammet mer koncist bör gälla även skrivelserna om EU. Därför bör texten som börjar med "Det är idag[...]" på rad 884 och som slutar med "[...] formerna för medlemskap ändras." på rad 889 strykas.

Politiskt innehåll

Antirasism

Vänsterpartiet är ett antirasistiskt parti och rasismen är ett av de mest dominerande förtrycken i Sverige och världen idag. Utan en förståelse av rasismen och imperialismen kan vi inte förstå vare sig patriarkatet eller kapitalismens funktion eller uttryck. Därför bör vi när vi definierar vårt parti på partiprogrammets första sida slå fast att Vänsterpartiet är antirasistiskt. Därför föreslår vi att det på rad 16 ändras till följande: "Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund."

Rörelsens röst i parlamenten

Stycket på rad 250-260 är bra och beskriver vackert hur Vänsterpartiet förhåller sig till utomparlamentariska rörelser men saknar en beskrivning av hur viktigt det är att kombinera vårt parlamentariska och utomparlamentariska engagemang. Vi får ett brett förtroende och stabil bas genom att vara aktiva i människors bostadsområden och på deras arbetsplatser. Därför föreslår vi att det sist på rad 260 tillförs tre nya meningar: "Tillsammans med dem kan vi tvinga fram bättre politik, det är genom djupa och ömsesidiga allianser som vi når framgångar. Vi strävar efter att organisera och aktivera människor i sina bostadsområden, i sina skolor och på sina arbetsplatser. Vänsterpartiet är rörelsens röst i parlamenten."

Gruvor/naturresurser

Precis som med nyckelsektorerna bör även våra gemensamma resurser ägas gemensamt. Av extra stor vikt är de icke förnybara resurser likt malm, mineraler och metaller. Därför bör det på rad 704 innan ordet "Ibland" skjutas in följande mening: "Resurser som mineraler, malm och metaller är till sin natur gemensamma och ska därför ägas gemensamt och brytas med hänsyn till det gemensammas och naturens bästa."

Klimatkrisen och andra ekologiska kriser

Tidigt i förslaget kommer kapitlen "Socialismen idag och imorgon" samt "Ett feministiskt samhälle", men det ekologiskt hållbara samhället beskrivs inte på samma sätt i ett eget kapitel. Istället dröjer det till sidan 11. Det duger inte! Ekologisk grund och klimatomställningen är utspridda över flera olika kapitel, vilket ger ett spretigt intryck. Klimatkrisens nödläge gör att den behöver komma in tidigare och ha en skarp ton. Vidare behöver fler av de ekologiska

kriserna beskrivas än bara klimatkrisen. De är självständiga kriser och ger oss en möjlighet att tydligare bygga ett argument emot kapitalismen.

För de insatta är 1,5-gradersmålet redan utspelat. Vi bör inte skriva ut detta utan mer beskriva vår allmänna inställning och nödlägets krav på brådskande handling.

Det saknas tillräckligt perspektiv om orättvisa globala asymmetriska resursflöden där kapitalismen exploaterar arbete och naturresurser och inget återförs till producenterna. Detta blir tydligt i kapitlet om internationell solidaritet som saknar perspektiv om vilka det är som drabbas av de ekologiska kriserna och i förlängningen leder till klimatflyktingar.

Vänsterpartiet behöver tydligare markera mot ekomodernism, idéer om tillväxtens frikoppling från miljöpåverkan och naiv teknikoptimism och istället grunda i en kritik av kapitalackumulation. Vidare behöver vi tydligare förklara att vår omställning är en annan än åtstramningar. Att vi behöver bygga ut gemensamma samhällstjänster som kan förskjuta definitionen av personligt välstånd till att utgå från offentlig välfärd som kan garantera en mer fri och hållbar tillvaro för alla.

Vapenexporten

Programkongressen 2016 beslutade att skärpa Vänsterpartiets hållning i fråga om vapenexporten till att den bör förbjudas. Detta bör kvarstå även i det nya programmet.

Därför bör de två meningarna på rad 801-803 bör ändras till:

“Vänsterpartiets uppgift är att i den svenska politiska debatten lyfta fram vikten av fred och global nedrustning. Svensk vapenexport ska avvecklas.”

Narkotikapolitik

Remissförslaget till partiprogram nämner inte vår drogpolitik. Sverige sticker ut internationellt med vår höga grad av missbruksrelaterade dödsfall. Detta har en tydlig klasskaraktär och något Vänsterpartiet bör påpeka. På ett passande ställe bör därför något i enlighet med nedanstående nämnas:

I det allt rårare svenska klassamhället förföljs vissa missbrukare medan andra ursäktas. Kriminaliseringen minskar inte missbruket. Vi tycker att det är viktigare att få bort langningen än att jaga enskilda med missbruksproblem. Vänsterpartiet anser därför att eget bruk av narkotika ska avkriminaliseras, att missbruksvården i alla steg ska vara evidensbaserad och att fokuset ska vara på att minska missbruket, inte att öka stigmatiseringen av missbrukarna.

Dagens union och den socialistiska framväxten

På rad 881-883 anges det att “Dagens Europeiska Union står i vägen för framväxten av sådana samarbeten och därför anser Vänsterpartiet att unionen på sikt måste upplösas.”

Det är inte bara dagens Europeiska union som står i vägen för demokratiska och

socialistiska internationella samarbeten. Det är även gårdagens och morgondagens Europeiska union som står i vägen för dem.

Vänsterpartiet har idag täta samarbeten med flera Vänsterpartier runt om i världen. Dessa samarbeten är olika djupa men har alla som syfte att på den internationella solidariteten som bas lägga grunden för en socialistisk värld. Den Europeiska unionen motarbetar och hindrar så länge den finns sådana samarbeten från att nå sin potential men den kan inte hindra dess framväxt. Kapitalismen är dödsdömd så tillvida att den inom sig bär fröet till sin egen undergång, och så även den Europeiska unionen. Därför anser vi att orden "framväxten av" bör tas bort. Av dessa skäl föreslår Vänsterpartiet Malmö att meningen på rad 881-883 ändras till:

"Den Europeiska Unionen står i vägen för sådana samarbeten och därför anser Vänsterpartiet att unionen på sikt måste upplösas."

EU och asylrätten

EU har på ett mycket tydligt sätt verkat för att hindra människors rätt att söka asyl. Allt från samarbeten med diktaturer och milisgrupper till uppenbart förnedrande och repressiv lagstiftning är exempel på detta. Under många år har Dublinförordningen varit ett tydligt exempel på sådan lagstiftning. Asylrätten ger människor rätten att söka asyl i andra stater och EU ska inte bestämma vilka länder personer ska få ansöka om och inte. Därför föreslår Vänsterpartiet Malmö att på lämpligt ställe föra in att

"Vänsterpartiet arbetar för att Dublinkonventionen och principen om asylsökning i första EU-land ska skrotas. Människor ska själva få välja var de söker asyl".

Demokratiska samarbeten behövs

Det stycke som finns mellan raderna 870 och 883 beskriver förtjänstfullt behovet av ett demokratiskt och jämlikt internationellt samarbete. Det avslutas med att unionen på sikt måste upplösas. Detta är ingen läpparnas bekännelse och det är inte något som uppnås utan arbete. För att vi ska kunna få till stånd ett verkligt samarbete länder emellan måste vi bana väg för det. Vänsterpartiet har under de senaste åren brustit i detta och inte tillräckligt propagerat och folkbildat emot EU:s rovdrift och överstatlighet. För att förtydliga detta behov föreslår vi att det stycke som slutar på rad 883 tillfogas följande två meningar:

"För att detta ska bli möjligt måste vi visa att ett verkligt samarbete är nödvändigt, och möjligt. Vänsterpartiet arbetar därför för att stärka opinionen emot det överstatliga kapitalets union och för folkflertalets demokratiska samarbete."

Positiva förändringar

EU har genom den fria rörlighet som en del av dess medborgare åtnjuter mer än andra medfört förändringar som varit positiva i mycket varierad utsträckning. Vissa har gynnats på andras bekostnad. Detta gäller inte bara mellan stater utan även mellan medborgare. Det har däremot varit tydligt att EU lovat mycket stora positiva förändringar. Därför anser Vänsterpartiet Malmö att texten på rad 863-867 bör ändras till:

"Den Europeiska Unionen har medfört löften om positiva förändringar - ökad frihet att röra sig

för människor, utbyte mellan länder, snabbare informationsflöde och tillgång till gemensamma system - men detta har ofta förutsatt att högerpolitik lagfästs, ekonomisk politik centraliserats och att öppenhet och demokrati begränsats.”

Sverige bör lämna EU

Om vi till fullo anser att EU står i vägen för att föra sant socialistisk politik samt att EU måste avvecklas för att vi ska kunna etablera riktiga samarbeten är ett steg i denna kamp att lämna EU. Därför bör det på rad 851 läggas till följande mening:

“För att dessa samarbeten ska bli möjliga behöver Sverige lämna EU.”

EKMR

Vänsterpartiet bör självklart arbeta för att människor ska kunna åtnjuta samma rättigheter och skyldigheter var de än bor, och en politik för att säkerställa mänskliga rättigheter är ett sätt för detta. De mänskliga rättigheterna har däremot ingen enhetlig definition eller tolkning, vilket utmärks av att det finns många dokument som slår fast dem, många domstolar som tolkar dem och många rörelser som tvistar om dess innebörder. Såväl abortmotståndare som förkämpar för rätten till abort använder argument baserade på mänskliga rättigheter i sin kamp. Olika domstolar har gett olika sidor företräde. Vänsterpartiet bör inte vara främmande för att som en del av vår politiska kamp kämpa för tolkningar som ökar jämlikheten, demokratin och människors lika rättigheter. Detta innebär inte att vi som parti bör binda oss och vår politik till en viss domstols tolkning av dem.

Den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter (EKMR) innehåller bestämmelser om den domstol (Europadomstolen) som ska döma över dess tillämpning och som på detta sätt även tar fram dess praxis. Om man skriver under EKMR innebär detta att man också förbinder sig att följa dess praxis. Denna praxis är inte fullt ut förenlig med den Vänsterpartiets åsikter, och vi vet inte hur dess praxis utvecklas i framtiden. Domstolen har bla slagit fast att det var rätt att sparka spanska arbetare som gjort karikatyrer av sina chefer samt att det inte (i EKMR) finns någon rätt till abort, eller iallafall att Irlands nära in på totalförbud var acceptabelt.

En demokratisering av arbetsplatser skulle troligtvis ses som ett brott mot äganderätten enligt EKMR:s tilläggsprotokoll, vilket även ligger till grund för dess praxis. Som jämförelse har domstolen slagit fast att Irlands tidigare nära in på totalförbud av abort var fullt lagligt.

De skrivningar i förslaget till partiprogram som nämner mänskliga rättigheter kan mycket väl vara kvar, men att vilja basera internationella samarbeten på just EKMR är inte optimalt. Det finns inte heller något som säger att just Europa ska vara utgångspunkten för ett sådant samarbete.

Därför anser vi att texten mellan rad 852 och 856 bör ändras till:

“Ett framtida progressivt internationellt samarbete bör grundas på ömsesidighet, alla människors och folks lika rätt och jämlikhet. Syftet med ett sådant samarbete bör vara att gå i tåten för klimatomställningen, utveckla demokratin, stärka rättsstaten och den ekonomiska

jämlikheten, bygga ut välfärden och öka de fackliga rättigheterna.”

Gällande kapitalismens “framsteg”

Formuleringen om kapitalismens framsteg på rad 169 är olycklig och bör tas bort.

Vänsterpartiet Malmö ställer sig bakom den reservation som medlemmar i programkommissionen formulerat gällande detta.

Gränser hindrar

Den värld vi strävar efter begränsar inte människor från att röra sig så som de vill.

Denna vision, om än långt bort idag, bör nämnas i partiprogrammet. Därför föreslår vi att det läggs till en mening på rad 231

“På sikt ser vi att den solidariska värld vi vill ha endast kan uppnås genom en politik där nationsgränser inte hindrar människor från att röra sig och leva det liv de vill leva.”

Civil olydnad

Civil olydnad har länge varit ett väl använt verktyg i progressiv kamp. Det skulle vara olyckligt om den skrivning som nämns i en reservation skulle utelämnas från partiprogrammet. Därför föreslår Vänsterpartiet Malmö att den förs in:

“Civil olydnad är en yttersta möjlighet för människor som saknar makt att på andra sätt försvara folkligt förankrade värden som mänskliga rättigheter och naturresurser. Civil olydnad grundar sig på principen om icke-våld och öppenhet. Kampen för demokrati kan inte skiljas från kampen mot orättvisor och ojämlikhet. Tron på politikens möjligheter måste återupprättas. Demokratin är mer än allmän rösträtt och formella friheter - den måste göras till folkets makt över samhället.

Klass som fenomen

Klassamhället är inget fenomen, det är ett förtryckande system. Vänsterpartiet Malmö föreslår därför att meningen på rad 266-267 stryks och ersätts av: “Klassamhället är omodernt, onödigt och destruktivt, det begränsar oss alla och samhällsutvecklingen.”

Rasistiska strukturer och rasismen globalt

Stycket på rad 460-470 beskriver på ett bra sätt rasismens logik. Det behöver dock omstruktureras och förtydligas lite. Vänsterpartiet Malmö föreslår därför att det ändras till följande:

“I arbetslivet har rasifierade systematiskt sämre villkor och löner än icke-rasifierade. Detta på grund av informella rasistiska strukturer som genomsyrar alla samhällsnivåer, men även genom formella åtskillnader där delar av arbetsmarknaden eller vissa typer av arbetsuppgifter anpassas för att nyanlända invandrare eller utländsk arbetskraft ska kunna användas och legitimera sämre löner och villkor som pressar ner kostnader för arbetsgivaren och skapar motsättningar inom löntagarkollektivet. Också på bostadsmarknaden, i media och det offentliga rummet återskapas rasismen.

Rasismen märks även globalt, genom att stor del av produktionen är uppdelad utifrån historiska och samtida koloniala och imperialistiska relationer vilka motiverar lägre priser och sämre villkor så som fara för hälsa och miljö.”

Mot annekteringar och ockupationer

Det är självklart att Vänsterpartiet är för internationell solidaritet, men detta behöver förtydligas. Ett tydligt exempel är att Vänsterpartiet tydligt måste stå upp för alla folks rätt att inte ockuperas. Därför föreslår Vänsterpartiet Malmö att följande förs in på lämpligt ställe (förslagsvis på rad 37, 75, 152, 230 eller 780):

“Vänsterpartiet står för människors rätt att äga sitt land och sin frihet. Vi står därför emot annekteringar av andra människors land”

Funktionshinderpolitik

Vänsterpartiet Malmö ser att frågan om personlig assistans är en fråga som är mycket omdebatterad. För brukare av personlig assistans och anhöriga är insatsen en fråga om att leva kontra överleva. I dessa tider när den personliga assistansen redan har urholkats markant är det viktigt att Vänsterpartiet är tydligt med att det är vår socialistiska politik som är vägen till ett starkt välfärdssamhälle och en förstärkt rätt till LSS-insatser. Vänsterpartiet Malmö föreslår därför att följande tillägg ska göras, och att det läggs in med start på rad 774 innan meningen som börjar med “Ett tydligt funktionshinderperspektiv”:

“Idag ser vi att sparkrav har genererat en mycket restriktiv praxis, något som är särskilt påtagligt vad gäller rätten till personlig assistans. Brukare av personlig assistans har fått bära konsekvenserna för det missbruk av skattemedel som bolag inom assistansbranschen har ägnat sig åt. Vänsterpartiet vill att rätten till personlig assistans ska stärkas och utvecklas. Arbetsvillkoren för personliga assistenter måste förbättras så att tillsvidare tjänster blir norm.

Den personliga assistansen är en nödvändighet för personer för att kunna utföra vardagliga saker såsom att sköta sin personlig hygien men även för att kunna förvärvsarbeta och vara aktiva. Det är en kostnadseffektiv insats och är en hörnsten i välfärdssamhället.“

Migrationsrätt/Asylrätt

Asylrätten har utsatts för stora prövningar och har på kort tid urholkats. Rasistisk politik har ställt ekonomiska sparkrav framför mänskliga rättigheter. Människor som tidigare hade haft rätt till asyl hänvisas till att försöka rädda sig själva genom arbetskraftsinvandring. Trots att bestämmelserna kring arbetstillstånd ställer krav på kollektivavtalsenliga löner och villkor så drabbas inte företag för brott mot detta krav, utan det är den enskilde som förlorar sitt arbetstillstånd. Vänsterpartiet ser hur rätten till asyl har förskjutits till att vara ett sätt för företag att sko sig på människor på flykt. Rätten till familjeåterförening har villkorats till ekonomisk försörjning och ställer orimliga krav på människor som förväntas tjäna höga löner som nyanlända i en arbetsmarknad som präglas av rasistiska strukturer. Rätten till familjeåterförening villkoras av krav som direkt diskriminerar samkönade par. Den tillfälliga

utlänningslagen. är ett hafsverk som kritiserats av samtliga remissinstanser. Bristerna i utl har försökt avhjälpas med hjälp av den sk gymnasielagen som även den är ett hafsverk och har inte föregåtts av sådant förarbete som anstår en rättsstat. En asyllagstiftning värd namnet måste vara en som håller över tiden och som är noggrant avvägd.

Därför föreslår Vänsterpartiet Malmö att det efter rad 490 tillförs ett nytt stycke:

“Vänsterpartiet ser att enda vägen till ett hållbart samhälle är genom att bygga ett samhälle som bygger på internationell solidaritet. Asylrätten måste bygga på att människor som flyr får en rättssäker prövning. För etablering och integrering är permanenta uppehållstillstånd och en absolut rätt familjeåterförening grundläggande. Den enskildes rätt till familjeåterförening kan inte vara beroende av dennes ekonomiska förutsättningar. Lagen måste aktivt utformas så att såväl heterosexuella par som samkönade par har samma möjligheter att återförenas med sina familjer, vilket idag inte är fallet. Vänsterpartiet ser att etableringsmöjligheterna för personer som tvingats fly till Sverige är avsevärt större om de kan återförenas med sin familj på ett säkert sätt.

Utlänningslagen måste vara en lag som utgår från humanitet och solidaritet. Sverige måste ha en migrationsrättslig lagstiftning som står sig över tid och som inte inskränks när den behövs som mest.”

Modern arbetsmarknad

Vänsterpartiet Malmö anser att vår hållning mot den framväxande så kallade gig-ekonomin behöver utvecklas och föreslår därför att programkommissionen skriver in något om den sentida kapitalistiska arbetsmarknaden som växer fram såväl i världen som i Sverige.

Övrigt

På raderna 471-473 är det bra att det med tydlighet framhålls att rasismen är institutionaliserad genom lagstiftning. Detta är en mycket viktig poäng att framhålla. Det blir därför märkligt när det i rad 146-147 står: “Vår vision handlar om att utveckla demokratin så att det som gäller i lagboken också gäller i praktiken, och i fler områden i samhället”. Detta blir en själv motsägelse och är dessutom otydligt, Vänsterpartiet anser inte att dagens lagar är tillräckliga.

Vänsterpartiet Malmö föreslår därför att rad 146-147 ersätts av följande:

“Vår vision handlar om att utvidga och utveckla demokratin.”